

1.

Sarah za sebou zavřela dveře. Vyčerpaná vlastním křikem zůstala stát bez hnutí a snažila se popadnout dech.

Ticho na chodbě rušilo jen tlumené hučení televize, puštěné i v tuto pozdní noční hodinu.

S bušícím srdcem pomaličku zamířila ke schodišti, přesvědčená o tom, že každou chvíli otevře dveře a řekne jí, že vždycky miloval jenom ji a ta nevěra byla chyba, chvilková slabost, která se už nikdy nebude opakovat.

Světlo zhaslo a chodba se ponořila do tmy. Strnula na místě. Musí ještě chvíli počkat, nakonec určitě vyjde, vykoktá ze sebe omluvy, ona se bude tvářit, že věří jen polovině z nich, a pak zase všechno bude jako předtím.

Ale obavy vzápětí vystřídal strach. Dveře do bytu zůstaly zavřené a chodba byla tichá a temná. S tváří osvětlenou jen blikajícím světlem vypínače nahmatala zeď a opřela se o ni.

Ještě před několika minutami se chystala nově vymalovat místnost, která se jednou měla stát dětským pokojem, aby tak pomohla osudu. Nemůže tady zůstat takhle otupělá jako oběť dopravní nehody.

Ukrytá ve tmě trpělivě čekala a představovala si, že se bojí, že se na něj bude zlobit, a proto čeká, až se uklidní. Jenomže proužek světla, který až do té chvíle pronikal zpod dveří jejich bytu, zhasl. Už ven nevyjde.

Zmocnila se jí taková závrať, že se znovu musela opřít o zeď. Teprve pak v sobě našla sílu udělat poslepu pár kroků směrem ke schodišti.

V přízemí bušila do prosklených vchodových dveří vánice. Venku padal v bledém světle pouličních svítlen hustý sníh.

Sarah se zhluboka nadechla čerstvého vzduchu, zvedla si límec u bundy a otřela slzy, stékající po jejích pihovatých tvářích.

Pak vyšla ven. V mrazu jí ztuhla krev v žilách a neposlušné kadeře vlasů jí poletovaly před obličejem.

Na chodníku ležela pořádná vrstva sněhu. Na konci ulice pluh shrnoval do stran bílou masu, která jako by vytvářela podél silnice vysokou stěnu prachového peří. Do Osla přišla zima.

Za sněhovou clonou, která jí bránila ve výhledu, hledala Sarah auto. Když vykročila ke svému SUV stojícímu o kus dál, stoupala jí z úst pára. Nohy se jí bořily do čerstvého poprašku, sníh se jí lepil na podrážky a skřípal.

Pomyslela si, že by za ní Erik měl vyběhnout a prosit o prominutí, ale on si ani nedělá starosti, kam teď v noci půjde. Jako kdyby se z nich stali naprostí cizinci, vedoucí každý svůj vlastní život. Jako kdyby události dnešního večera jen urychlily něco, co v nich zrálo už dlouho. Jak je to možné? Po tom všem, čím si spolu prošli?

Vzpomínky ji dusily a podrážely jí nohy. V hlavě jí běžely události posledních let jejich společného života. Představovala si den, kdy jí na éterem páchnoucím sále s bílými stěnami oznámili, že je neplodná, a jak se potom zhroutila. Znovu v duchu slyšela slova plná naděje a odhodlání, pronášená manželem Erikem. Znovu se viděla, jak začíná brát clomid, který měl stimulovat ovulaci, a jak po něm má problém s inkontinencí, za kterou se styděla. Jak se bez touhy a skoro se znechucením programově milovali. Před očima jí běžely vzpomínky na mučivé rodinné sešlosti a na to, jak ji vždycky přepadla panika. „Tak co, jak jste na tom s miminkem?“ Po roce pořád nic. Ani gram naděje. První Erikovy pochybnosti, které se daly poznat z tónu jeho hlasu, bolestné injekce gonalfu, narození druhého dítěte Erikově

sestře, rozhodnutí podstoupit umělé oplodnění, absolutní ztráta soukromí, s níž se smířovala čím dál hůř. Vzpomínka na studený, těsný sál, v němž v osm hodin ráno ležela s roztaženými stehny a čekala, až manžel v malé sousední místnosti bez oken domasturbuje a až jí přijdou vstříknout injekci s jeho odebraným semenem. Nová naděje, strach a nové zklamání. Slzy. Psychické vyčerpání. Ztráta smyslu života. Absurdní rady, kterými ji zahrnovali, a tvrzení, že stres a obavy mají negativní vliv na početí. Jako když se tvrdí dítěti, které se bojí psa, že zvířata dokážou vycítit strach, a teprve pak zaútočí.

A taky neodolatelná touha vybalit všechny ty dupačky, miniaturní botičky a dudlíky, na které se v prázdném pokoji bez života prášilo. A ze všeho nejvíc strach, že už nenajde sílu podstupovat to všechno znovu, když další pokus nevyjde.

Sedla si na bobek do sněhu a zkrřížila ruce na břiše. Tělo jí zkrěhlo, jako kdyby kousavá bolest mrazu mohla zapůsobit jako anestetikum.

V tu chvíli protrhla noční ticho nějaká melodie.

Sarah zvedla obličej zčervenálý mrazivým vzduchem. Na zlomek vteřiny uvěřila, že jí volá Erik, ale když rozeznala zvonění služebního mobilu, naděje pohasla.

Zírala na telefon a snad poprvé ve své kariéře hovor nepřijala.

Vstala, došla k autu a nastoupila. Chystala se odjet k sestře dřív, než ji opustí vůle, přemůže ji mráz a usne tady.

Jenomže sotva nastartovala, její telefon se ozval znova. Jestli ji takhle usilovně shánějí, muselo se stát něco vážného. Ale co by mohlo být vážnějšího, než její momentální situace?

Znovu hovor odmítla. Ale telefon zvonil dál.

Rukama se opřela o volant. V hlavě jí defilovala rozporuplná rozhodnutí, ale nakonec s roztřesenýma rukama a sevřeným hrdlem hovor přijala.

„Slyším.“

Úsilí, s nímž se snažila mluvit normálně, bylo tak intenzivní, že se jí až zvedl žaludek. Opřela si hlavu o opěrku a zavřela oči.

„Inspektorka Geringénová?“

Muž mluvil rychle a znepokojeně.

„Ano.“

„Tady důstojník Dorn z okrsku v Sagenu. Omlouvám se, že vás obtěžuju v tuhle pozdní hodinu a jsem tak neodbytný, ale... zavolali nás k běžnému úmrtí a my jsme na místě našli něco, co vyžaduje vaši odbornou expertízu.“

Zpočátku ho Sarah vnímala jen útržkovitě. Pochopit celou záležitost bylo o to obtížnější, že jí policista připadal rozčilený a zmatený.

„Kde že se to stalo?“

Když dostala odpověď, zavřela oči. Poslední místo, kam by zrovna teď toužila jet.

„Dobře, uklidněte se a detailně mi popište, v čem se liší to, co vám do telefonu řekl ten noční hlídač, od toho, co jste našli na místě.“

Uložila si informace do paměti a přemýšlela, jak to zařídit, aby tam nemusela vyrazit hned.

„Fajn, a teď mi povězte, proč vám ty stopy připadají podezřelé.“

Když jí důstojník krátce vysvětlil, co se mu zdá „divné“, a zmínil se o zmatených výpovědích zaměstnanců, probudil se v Sarah její instinkt.

Na okamžik mobil odložila do klína a rukama si přejížděla po obličeji. Když si telefon znovu přiložila k uchu, hlas se jí už tolik nechvěl.

„Tak dobře. Zajistěte místo a zavolejte techniky. Já seženu soudního lékaře.“

Jakmile ukončila hovor, zvrátila hlavu dozadu a vzdychla. Opravdu má sílu převzít případ? Fyzická kondice jí starost nedělala. Ale vydrží psychický tlak? To nebylo vůbec jisté. Hlavně na místě, kde na ni čekali.

* * *

Sarah se podívala na palubní desku: -4 °C, 5 hodin 56 minut ráno, 36 km/hod. Ulice se podobaly bílým kaňonům, z nichž vykukovala jen zrcátka zaparkovaných aut. Žádný chodec se ještě neodvážil vyjít ven a v domech zatím svítilo jen pár oken. Ve světle reflektorů spatřila směrovku na Sentralstasjon. Dorazila na místo, kde si dala schůzku se soudním patologem.

Uvědomila si, že vůbec neví, jak doktor vypadá. Ne že by byla nějaká koketa, naopak, obvykle nepoužívala žádné šminky, zvláště když šla do práce. Ani tvářenku, ani make-up, ani rtěnku, a kromě snubního prstýnku žádný prsten. Nechtěla, aby se daly z výrazu jejího obličeje vyčíst nějaké emoce. Využila toho, že zastavila na červenou, a podívala se na sebe do zpětného zrcátka.

Měla pocit, že zestárla o deset let. Oči jí opuchly pláčem a vrásky kolem očí se jako by prohloubily. Její alabastrová pleť zesinala a vypadala takřka nemocně. Pro jednu se rozhodla trochu podvádět. Zvedla loketní opěrku a vyndala z ní gumičku, lesk na rty a tužku na oči, které tam schovávala pro naléhavé případy.

Jedním tahem zvýraznila své modré oči, na rty nanesla trochu lesku a v okamžiku, kdy naskočila zelená, si stahovala vlasy do ohonu.

Když objela poslední kruhový objezd před nádražím, oranžové světlo pouličních lamp vystřídalo mdlé osvětlení. Okamžitě spatřila patologa, který se do zdejšího prostředí vůbec nehodil.

Terasa před nádražím byla známá tím, že se na ní scházeli feťáci a opilci, kteří tu sháněli zboží. Doktora střední postavy proto nebylo nijak těžké rozeznat – jako jediný, kdo stál vzpřímeně. Kapuci bundy měl přehozenou přes hlavu, v ruce držel kufřík, podupával a pozoroval projíždějící auta. Zezadu se k němu blížila hlučná parta podezřelých individuí.

Sarah přibrzdila kousek od něj a natáhla se, aby otevřela dvířka na straně spolujezdce. Když se znovu narovnala, zahlédla, jak se jeden

z pobudů oddělil od skupiny a uhodil patologa do zad. Doktor se zapotácel a za ním vybuchl smích. Sarah vyfukala bezpečnostní kód na přihrádce na rukavice, vyndala z ní služební zbraň a vyskočila z auta. Patolog se narovnal a pokračoval klidnou chůzí dál, jako by se nic nestalo. Nadávky začaly být vulgárnější, a dokonce se ozval zvuk lahve roztrášené o zem. Proč si nepospíší? napadlo Sarah, když se zbraní schovanou za zády obíhala auto. Líp než kdokoliv jiný věděla, jak daleko jsou tihle kriminálníci schopní zajít.

Něčí chraplavý hlas na „dědka“ zavolal, ať jim dá kufřík, jinak že ho podříznou jako prase. V tu chvíli Sarah zahlédla ve světle pouliční lampy patologovu tvář. Byl to asi padesátiletý muž s obličejem zarudlým mrazem. Podle jeho kulatých tváří se dalo usuzovat, že si rád užívá života. Klidně na ni zamával, že se už blíží, a dál zvolna kráčel po terase. Copak si neuvědomuje nebezpečí?

„Neslyšel jsi, ty čuráku?“ křikl na něj ten stejný muž, který mu před chvílí nařídil, aby jim dal kufřík.

Najednou se se vzteklym výkřikem za patologem rozběhl. Sarah se zdálo, že zahlédla odlesk světla na čepeli nože v jeho ruce. Instinktivně přitiskla zbraň k boku. Doktor na svém vycházkovém tempu nezměnil vůbec nic. Sarah napřáhla ruku, zadržela dech a ujistila se, že útočníkovi míří na nohy. Už už se chystala zmáčknout spoušť, když muž s nožem uklouzl a upadl na záda na namrzlé dlaždice terasy.

Patolog klidně nastoupil do auta. Sarah nasedla z druhé strany a rozjela se.

„Dobrý den, inspektorko Geringenová,“ řekl patolog a začal si svlékat rukavice. „Jsem doktor Thobias Lovsturd.“

Sarah ignorovala jeho napřaženou ruku, podívala se do zpětných zrcátek a otočila auto. Doktor pokrčil rameny, stáhl si kapuci a snažil se zachytit její pohled, zatímco se o okýnka rozbíjely nadávky, které za nimi násilníci křičeli.

„Omlouvám se, že jsem vás tak napínal, ale kdybych se rozběhl, ocitl bych se okamžitě na zemi s nohama nahoře a ti hajzlové by si mohli zahrát s mou hlavou fotbal. Tak jsem šel radši pomalu a spoléhal se na účinky alkoholu. A jak jsem předpokládal, ten hajzl na náledí uklouzl, jen co se rozběhl. A pak, jestli mám umřít, tak co proti tomu zmůžu?“

Doktor dokončil svůj proslov a koutkem oka pozoroval mlčící inspektorku.

„Takže je pravda, co se o vás říká... Že toho moc nenamluvíte. Mně to nevadí, já často mluvím sám se sebou. Ale kdyby vám to vadilo, klidně mi to řekněte. Mrtví si na to už zvykli.“

Když nereagovala ani na jeho vtipkování, zavrtěl hlavou.

„Zkrátka vám chci jenom poděkovat, že jste si tak zajela jen proto, abyste mě vyzvedla. Je to mnohem rychlejší, než kdybych musel vyplnit hromadu papírů, abych mohl použít služební auto.“

Upravil si kapuci a podrbal se na holé hlavě. Pak otevřel kufřík a vyndal kapesník. Sarah okamžitě ucítila charakteristický závan kafru. Tuhle mast si patologové mažou pod nos, aby neutralizovali zápach pitvaných těl.

Pootevřela okénko, hodila blinkr a zabočila na státní silnici Ring 3 směřující na sever od Osla.

„Jsem moc rád, že se s vámi konečně setkávám. Mnohokrát jsem o vás slyšel. A jestli se vám můžu s něčím svěřit, vůbec nejste taková, jakou jsem si vás představoval.“

Spiklenecky se zasmál. Jméno Sarah Geringenové poprvé uslyšel, když ji pověřili vyšetřováním případu sériového vraha Ernesta Jangera, později přezdívaného Saniťák. Vyšetřovatelé dva roky přešlapovali na místě a počet pohřešovaných žen se zvedl na šest. Případ začínal být ostudou státní policie. Sarah právě brilantně vyřešila případ jiného nebezpečného vraha a její nadřízené napadlo, že by mohli

v situaci, která děsila celé Oslo, využít jejího zápalu a analytického myšlení.

Začala tím, že nařídila, aby byly znovu a mnohem pečlivěji provedeny pitvy, které byly napoprvé ušity horkou jehlou. Lovsturd, kterého tehdy jako mladého lékaře jmenovali primářem Ústavu soudního lékařství, si dodnes pamatoval, jak on i jeho kolegové na tuhle práci navíc nadávali.

Jenomže když si pak zpětně četl zprávy svých kolegů, musel uznat, že došlo k několika opomenutím, zejména co se týkalo chemického složení látek nalezených v tělech obětí. A speciálně jednoho produktu, který se naprosto lišil od závěrů vyšetřování.

Geringenovou, kterou nikdy neviděl, si vždycky představoval jako fyzicky odpudivou, nesympatickou ženu bez smyslu pro humor. A teď si musel přiznat, že se tomuto obrazu vůbec nepodobá.

Zvláštní bylo, že čím méně toho o ní věděl, tím víc se jí snažil přinutit, aby nějak reagovala. Možná jen proto, aby slyšel její hlas.

„Poslyšte, není v tom ústavu v Gaustadu zavřený Janger? To by bylo zvláštní, kdyby vás tam uviděl.“

To byl také jeden z důvodů, proč se jí tam dnes tak nechtělo. A vůbec neměla náladu o tom mluvit.

Patolog ji pozoroval a nebyl schopen odhadnout, co se odehrává za jejíma studenýma modrýma očima, jestli myslí na něco jiného, nebo jestli ho jen ignoruje. Jenomže Thobias nebyl člověk, který by se nechal tak snadno odradit.

„Nikdy jsem neměl příležitost vám to říct, ale způsob, jakým jste loni skřípla toho magora, byl fakt skvělý. Bylo opravdu rafinované, jak jste našla souvislost mezi čisticími prostředky, jejichž stopy byly nalezeny na tělech obětí, a mezi tím, že se pokaždé několik minut před každým únosem na místě objevila sanitka. Muselo dát spoustu práce, než jste několikrát po sobě přečetla všechny výpovědi svědků

a dala jste si to dohromady. Dovedu si představit, že to nebylo to nejdůležitější, čeho si svědci všimli.“

To ani náhodou, měla Sarah chuť odpovědět. Zmínky o sanitce se objevily, teprve až když sama znovu všechny svědky vyslechla a strávila celé hodiny porovnáváním i těch sebenepatrnějších shod. Sanitku svědci brali jako součást okolí a nikdy tenhle detail nepovažovali za důležitý.

„A ten váš tvrdý zásah, když jste ho šla zatknout! Znímám spoustu policajtů, kteří se dodnes nemůžou vzpamatovat, že jste se rozhodla jít tam první a že jste Jangera zneškodnila tak rychle. Velkou roli v tom musely sehrát vaše zkušenosti ze zásahové jednotky.“

„Dnes mě zajímá jenom to, co ráno najdeme.“

Hlas Sarah se poprvé rozezněl kabinou a Thobias Lovsturd, který na to nebyl připravený, sebou vyplašeně trhnul a radši na chvíli zmlkl.

Sarah špatně snášela, když se mluvilo o její minulosti ve speciálních jednotkách. Jejich jednotka byla samozřejmě skvěle vytrénovaná, ale špatně vybavená, takže nemohla čelit teroristickým hrozbám. Vraždění Anderse Breivika bylo podle ní a podle celé řady jejích tehdejších kolegů tragickým důkazem tohoto faktu. Těch třicet minut, o které kvůli problémům s motorem přijeli pozdě na ostrov Utøya, se stalo přímou příčinou smrti třiceti mladých lidí z celkového počtu sedmdesáti sedmi obětí. Na základě toho, co sama kvalifikovala jako nepřijatelné selhání, opustila zásahovou jednotku, a s hodností inspektorky přešla ke státní policii. Doufala, že analytické myšlení a prozíravost jí umožní zachránit víc životů než špatně připravené zásahy na poslední chvíli.

Když sjeli z čtyřproudové silnice Ring 3 na vedlejší silnici, klikatící se mezi zasněženými smrky, zapnula Sarah pohon všech čtyř kol a rozsvítila mlhovky. Tady už sice nesněžilo, ale vločky teď vystřídala hustá mlha.

Nebyla to příjemná cesta. Teploměr teď ukazoval $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ a na okrajích předního skla se začala usazovat jinovatka. Patolog hleděl z okna.

„To není jen tak, případ na takovém místě.“

Sarah si zastrčila pramen neposlušných vlasů za ucho. Thobias si promasíroval krk a pozorně sledoval krajinu.

Projížděli zalesněnou, takřka neobydlenou krajinou, kromě pár víkendových domů, které vykukovaly skrz stromy. Silnice se rozdvojila a Sarah zvolila tu, která stoupala vzhůru do lesa. Reflektory sotva pronikaly mlhou a v jejich světle byly vidět závěje sahající do půlky auta. Občas se objevily obrysy stromu, jehož větve se podobaly zasněženým kostnatým prstům.

Bylo slyšet jen skřipání pneumatik na zmrzlém sněhu. Náhle se před nimi ze světla reflektorů vyloupila impozantní stavba. Nejprve rozeznali gotickou cihlovou věž s kovovou kupolí a špičkou zvonice. Potom se jako hlídky vynořila křídla budovy opatřená cimbuřím. Vršky zasněžených zdí mizely ve tmě. Nebýt blikajících majáčků dvou hlídkových policejních aut a jedné dodávky, v níž přijeli technici, místo by vypadalo opuštěně. Modré světlo působilo dojmem, jako by zdmi projížděl elektrický proud.

Sarah zastavila. Pod kapotou předl motor a výfuk vykašlával oblaka kouře.

„Jsme tady,“ prohlásil patolog. Sarah se zdálo, že v jeho hlasu zaslechla zaváhání.

Znovu šlápla na plyn a projela kovovou vstupní branou napůl zapadnou sněhem. Věděla, že je na ní nápis „Psychiatrický ústav Gaustad“.

2.

Sarah vypnula motor. Ledový vzduch venku se na auto vrhl jako smečka chystající se roztrhat kořist.

„Tak jdeme.“

Thobias Lovstrud opustil teplo kabiny, zamířil ke vchodu do budovy a cestou nadával na mrazivé počasí.

Sarah zůstala sedět s rukama na volantu. Snažila se zklidnit bušící srdce a kontrolovat svůj dech. Její úsilí však mělo opačný účinek, než doufala. Hrdlo jí sevřel strach, jako by se ji snažil uškrtit nějaký neviditelný kat. Proč? Proč se sem musí vracet zrovna dnes?

Znovu vymačkala kód na číselníku a otevřela schránku na rukavice. Uvnitř se nacházela pouta, která si strčila do kapsy. Za pistolí HK P30 se skrýval majáček, balíček žvýkaček a krabička léků proti úzkosti. Chvilí váhala mezi pistolí a balíčkem žvýkaček, nakonec zvolila žvýkačky a schránku zase zamkla.

Vyhrnula si límec svetru, bundu zapnula až ke krku a vystoupila z auta. Pár kroků před ní se patolog obtížně prodíral sněhem a při každém pohybu mu z úst stoupal obláček páry.

Vydala se za ním, osvětlovaná stroboskopickým blikáním majáčků a světlem z několika nemocničních oken.

Opatrně našlapovala v prašném sněhu, když z jednoho zhasnutého okna v prvním patře zazněl nárek.

„Ach...“ vzdychl patolog, když k němu Sarah došla. „Sice trávím svůj život s mrtvými, ale upřímně nevím, jestli bych mohl pracovat v podobném ústavu. Určitě ne v tomhle...“